

Nodokļi, saņemot pakalpojumus no nerezidenta (2)

3/26/21

Direktore nodokļu konsultāciju nodaļā,
personāla un organizāciju pārveides
pakalpojumu vadītāja Baltijā, PwC Latvija

Irēna Arbidāne

Pagājušajā nedēļā publicētā raksta nobeigums.

IIN piemērošana vadības un konsultatīviem pakalpojumiem ("VKP")

Ja Latvijas uzņēmumam ir nepieciešamas konsultācijas no fiziskas personas, var rasties pienākums ieturēt IIN. Turpmāk skaidrota IIN piemērošana, ja konsultāciju sniegšanai piesaista fizisku personu – nerezidentu, kas ir saimnieciskās darbības veicējs ("SDV"). Rakstā neapskatām iekšējā konsultanta (arī grupas ietvaros) izmantošanu uz darba līguma pamata.

Ja VKP vai jebkurus citus pakalpojumus sniedz SDV, tad vispārīgā kārtībā IIN un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ("VSAOI") konsultants maksā pats. Tomēr personai jāiesniedz ienākuma izmaksātājam pierādījums par reģistrāciju SDV statusā (vai analogiskā statusā ārvalstī).

Saskaņā ar MK noteikumu **Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"** **105. punktu** par šādu pierādījumu kalpo nodokļu maksātāja ("NM") reģistrācijas apliecība vai individuālā komersanta reģistrācijas apliecība. Ja informācija par SDV reģistrāciju NM reģistrā ir pieejama publiski (piemēram, VID NM reģistrā), tad SDV šāda informācija pakalpojumu saņēmējam nav jāsniedz. Tomēr pakalpojumu saņēmējam, maksājot atlīdzību šādam SDV, jāpārliecinās, ka maksājuma brīdī persona ir reģistrēta NM reģistrā kā SDV. Tas attiecas arī uz ārvalsts konsultantu. Ja pakalpojumu sniedzējs ir nodokļu konvencijas valsts rezidents, kas veic saimniecisko darbību savā rezidences valstī, tad, lai nepiemērotu IIN Latvijā, SDV var iesniegt ienākuma izmaksātājam savu rezidences sertifikātu.

VID vietnē ir pieejama saite uz citu dalībvalstu fizisko personu NM numuru reģistru, kur var pārbaudīt, vai pakalpojumu sniedzēja norādītais NM numurs eksistē, lai jau sākotnējā sadarbības posmā identificētu tādu personu, kas par sevi sniedz nepatiesus datus. Tomēr šī reģistra datus nevar izmantot, lai pārliecinātos, ka maksātājs savā valstī ir reģistrēts kā SDV.

Pretējā gadījumā ienākuma izmaksātājam jāpiemēro IIN un VSAOI kā nereģistrēta SDV atlīdzībai (analogiski darba samaksai). Ja VID pārbaudē konstatēs, ka uzņēmumam no fiziskai personali izmaksātās atlīdzības bija jāietur IIN un VSAOI, bet šīs pienākums nav izpildīts, tad uzņēmumam pašam būs jāsamaksā nodokļi, kas būtu bijis SDV pienākums.

Papildu apsvērumi

VKP maksa var būt IIN objekts arī tad, ja to maksā nerezidentam – juridiskai personali. Šis jautājums ir aktuāls, ja pakalpojumu sniedzējs nosūta savus darbiniekus uz Latviju strādāt pakalpojumu saņēmēja labā. Šādas situācijas jāizvērtē saskaņā ar **IIN likuma 17.¹ pantu**, lai konstatētu, vai nepastāv personāla noma (piemēram, rēķinā ietvertā maksa balstās uz nostrādāto stundu skaitu, Latvijas uzņēmums vada un

koordinē nomātā personāla darbu). Personāla nomas gadījumā nomniekam (t.i., Latvijas pakalpojumu saņēmējam) ir pienākums VKP maksā iekļautajai darbinieku algai piemērot algas nodokļus Latvijā. Uz Latviju līdzīgi attiecinot Latvijas uzņēmuma valdes locekļa ienākumus, būtu jāvērtē gan [IIN likuma 3. panta trešās daļas 4. punkta](#), gan [nodokļu konvencijas 16. panta noteikumi](#).

Šādā situācijā atlīdzība par VKP, ko Latvijas uzņēmums maksā nerezidentam, vienlaikus nebūs gan IIN, gan UIN objekts. Tātad to VKP maksas daļu, kas uzskatāma par nomātā personāla ienākumu nodokļu vajadzībām nekvalificē kā nerezidenta atlīdzību par VKP. Šeit gan varētu rasties neskaidrības, tāpēc precīzi jānoformē sadarbības dokumenti, lai tie atbilst reālajai situācijai un nerada papildu nodokļu riskus.

Nobeigums

Lai gan pakalpojumu sniegšanā vienmēr būs iesaistītas fiziskas personas, nodokļu piemērošanas vajadzībām ir svarīgi noteikt, vai uzņēmums ir noslēdzis darījuma attiecības ar juridisku personu, SDV vai individuālo konsultantu, kas nav reģistrēts kā SDV. Juridiskas personas gadījumā var būt pienākums ieturēt UIN, ja nav iespējams izmantot nodokļu konvencijā paredzēto atbrīvojumu. Papildus jāpārbauda, vai pakalpojuma rēķinā nav ietverta uz Latviju nosūtīto darbinieku alga, kas kvalificētos kā personāla noma vai valdes locekļa atlīdzība un drīzāk būtu algas nodokļu objekts. Turpretī darījumos ar fizisku personu (SDV vai individuālo konsultantu) būs jāmaksā IIN, un ir svarīgi saprast, vai tas jādara uzņēmumam vai to izdarīs persona pati.